

GEO-GEO-001-ZV9-001: kriticky využívá mapy a další zdroje geografických dat pro vlastní učení i každodenní poznávání světa

Způsob ověření

Mapa hřišť v okolí mého bydliště

Úloha je zaměřena na rozvoj mapových dovedností žáků na příkladu tématu dětská hřiště v okolí bydliště. Žáci budou sbírat data a informace o dětských hřištích a dalších místech pro volnočasové aktivity v okolí jejich bydliště, které následně zaznamenají do mapy. Vytvořenou mapu využijí k zodpovězení otázek, které zahrnou jednoduché čtení, analýzu i interpretaci mapy. V závěru navrhnou nová místa pro hřiště, zdůvodní svůj výběr a budou prezentovat své výsledky. Úloha podporuje kreativitu a kritické myšlení žáků.

Pomůcky

- kopie topografické mapy, tužky,
- případně digitální nástroje pro variantu tvorby mapy v počítači,
- mobilní telefon pro dokumentaci míst,
- přístup k internetu pro vyhledávání informací,
- nástroje pro závěrečnou prezentaci.

Organizační aspekty

- Úloha je určena pro žáky od šesté třídy.
- Projekt může být realizován během několika týdnů, s pravidelnými hodinami věnovanými jednotlivým krokům.
- Žáci mohou pracovat individuálně nebo ve skupinách.
- Učitel by měl poskytovat průběžnou zpětnou vazbu a podporu.

Postup

Krok	Cíl	Aktivita
1. Úvod a motivace	<i>Seznámit žáky s úkolem a motivovat je.</i>	• Diskuze o důležitosti map a jejich využití v každodenním životě. • Ukázka různých typů map (např. turistické, městské plány, dopravní, geologické, topografické).
2. Sběr dat	<i>Žáci identifikují a shromáždí data a informace o dětských hřištích a dalších místech pro hraní v okolí jejich bydliště.</i>	• Žáci si připraví seznam míst, která chtějí zahrnout do mapy. • Procházka po okolí s rodiči nebo samostatně, kde si zapíší polohu a základní informace o těchto místech

		(např. druh hřiště, velikost, adresa, vybavení, bezpečnost, pro jaký věk je určeno). V rámci terénního cvičení zapíší polohu a základní informace (atributy), případně lze využít digitální mapy či street view (?)
3. Tvorba mapy	<i>Žáci vytvoří mapu na základě shromážděných dat.</i>	• Použití kopie topografické mapy nebo ortofota (leteckého snímku) a tužky nebo digitálních nástrojů pro tvorbu mapy. • Označení míst na mapě a přidání popisků. • Vytvoření legendy mapy pro odlišení míst podle vybraných vlastností (např. typ hřiště, kvalita hřiště, vybavení).
4. Čtení, analýza a interpretace mapy	<i>Žáci se naučí číst, analyzovat a interpretovat mapu.</i>	• Otázky na čtení mapy: “Kolik dětských hřišť je na mapě?”, “Které hřiště je nejbližší škole?”. • Otázky na analýzu: “Které hřiště je nejvíce ohroženo případnou povodní?”, “Jaká je vzdálenost mezi dvěma vybranými místy?”. • Otázky na interpretaci: “Proč je důležité mít dětská hřiště v blízkosti bydliště?”, “Jak by se dala zlepšit bezpečnost těchto míst?”.
5. Návrh nových míst pro hřiště	<i>Žáci navrhnou nová místa pro dětská hřiště a zdůvodní svůj výběr.</i>	• Žáci identifikují potenciální lokality pro nová hřiště na základě analýzy současné mapy a potřeb jejich komunity. • Každý žák nebo skupina žáků vybere jedno nebo více míst a zdokumentuje svůj návrh (např. fotografie, popis lokality, důvody výběru, nákresy vhodného zařízení). • Prezentace návrhů před třídou s diskuzí o výhodách a nevýhodách jednotlivých míst.
6. Prezentace a reflexe	<i>Žáci prezentují své mapy a návrhy nových hřišť, reflektují nad procesem tvorby.</i>	• Prezentace map a návrhů před třídou. • Diskuze o tom, co se žákům líbilo a co by příště udělali jinak. • Reflexe na význam mapování (tvorby map) a jeho využití v reálném životě.
7. Hodnocení	<i>Zhodnotit práci žáků.</i>	• Pozitivní zpětná vazba od učitele a spolužáků. • Sebehodnocení.

Otázky pro reflexi

- Co se vám na tvorbě mapy nejvíce líbilo?
- Proč vás tato část bavila?
- Jaké nové dovednosti nebo znalosti jste se během tohoto projektu naučili?
- Jak je můžete využít v budoucnu?

- Jak byste zlepšili svou mapu nebo návrh nových hřišť, kdybyste měli více času?
- Komu byste rádi ještě prezentovali svou práci a návrhy na nová hřiště?

Otázky pro sebereflexi

- Jak jste přispěli k práci vaší skupiny?
- Jakou roli jste v týmu hráli?
- Jak jste se cítili při prezentaci své práce před třídou?
- Co byste příště udělali jinak, aby byla vaše prezentace ještě lepší?

Sebehodnocení

- Žáci hodnotí svou vlastní práci pomocí předem stanovených kritérií (např. přesnost mapy, kvalita návrhů, efektivita prezentace).

Peer hodnocení

- Spolužáci hodnotí práci svých kolegů a poskytují návrhy na zlepšení.

Rozšíření a alternativy úlohy

- Téma pro mapování by mělo odpovídat zájmům žáků, tedy mělo by se týkat jejich osobní každodenní zkušenosti. Další možnosti: cesta do školy (bezpečnost), mapování parku a jeho vybavení, obchody nebo další služby.
- Prezentace výstupů může proběhnout za přítomnosti zástupce obecního úřadu, který bude zapojen do obhajoby námětů.
- Součástí mapovaných jevů mohou být prvky, které žáci vnímají jako nebezpečné (doprava, přechody) nebo neestetické (skládky, zničené zařízení).